

VEILEDER VED UTFORMING AV ANMELDELSE MED BEGJÆRING OM PÅTALE

Gjeldende veileder er et vedlegg til Oslo kommunes fellesskriv om kommunens oppfølging av urettmessig hevet sosialhjelp.

En anmeldelse av urettmessig hevet sosialhjelp skal skrives i brevmal¹ med Oslo kommunes logo ved bydel. Tabeller som viser beløp og tidsrom tas inn i presentasjonen av saksforholdet og sakens bevis (dokumentasjon) knyttes til anmeldelsen som vedlegg. Det er viktig at alle opplysninger i saken dokumenteres i vedlegg (f.eks. journalnotater, søknader, arbeidsavtaler, lønns slipper, timelister, kontoutskrifter, taxi-kjørelister o.l.). Det skal videre ikke være vedlegg i saken som det ikke er vist til i saken.

Innledning

- Innledningsvis i anmeldelsen må det komme frem at det rettslige tema er sosialbedrageri, jf. straffeloven § 270, jf. § 271. Hjemmel for å anmelde er ikke lov om sosiale tjenester i NAV § 23. Denne bestemmelsen gir kommunen hjemmel til å kreve beløpet tilbakebetalt, noe kommunen skal gjøre i tillegg til å vurdere å anmelde forholdet, se fellesskrivet punkt 1.
- Det må komme frem hva som er den straffbare handlingen. F.eks.: ”Klient har hatt inntekt på kr 10 000 samtidig med at han mottok sosialhjelp på kr 8 000.”

Redegjørelse for saken

- Det skal beskrives hvordan saken ble oppdaget.
- Det må komme frem hvilke perioder anmeldelsen omfatter. Dersom forholdet gjelder flere ulike perioder, må det deles opp i enkeltstående gjerningstidspunkt og ikke settes opp som ett sammenhengende forhold. F.eks. blir september 2007, juli – august 2007 og januar – mars 2008 tre ulike forhold (gjerningstidspunkt) med forskjellige bevisforhold. Det må lages en tabell som viser månedlig utbetalt sosialhjelp, det vil si stønad mottatt uberettiget per måned. Krone for krone og måned for måned må bevises for retten. Det er ikke tilstrekkelig at tabellen viser søknadstidspunkt og vedtakstidspunkt.
- Det må komme frem hvilken dokumentasjon klienten har lagt frem på søknadstidspunktet:
 - Kopi av søknadsskjema og kopi av utgifter som f.eks. strøm og husleie legges ved anmeldelsen.
 - Det må foreligge dokumentasjon på samtaler klienten har vært på i periodene han/hun søkte sosialhjelp og dokumentasjon på hva han/hun eventuelt forklarte

¹ Retningslinjer av 24.10.1996 fra Oslo politikammer er opphevet og anmeldelsesskjema skal ikke lenger benyttes.

om inntekt og arbeidssituasjon (dokumentasjon kan for eksempel være journalnotat).

- Det må foreligge opplysninger om hvilke krav som ble stilt til utfylling av søknadsskjema. Ble klienten informert om sin opplysningsplikt?
 - Merk at det ikke er tilstrekkelig at en person innrømmer et forhold for å bli straffedømt. Innrømmelsen må understøttes med nødvendige bevis som søknad, vedtak, kontoutskrift o.l.
 - Dersom det er lagt ved bankkontoopplysninger i anmeldelsen og disse viser at det er overført penger til klients konto, f.eks. fra en annen konto klient disponerer, bør kommunen besvare følgende spørsmål i anmeldelsen: Burde kommunen ha oppdaget dette på søknadstidspunktet? Er kommunen å bebreide?
- Det må komme frem i anmeldelsen dersom klient har vært berettiget til noe sosialhjelp. Dette er et vanlig spørsmål i sosialbedragerisakene. Mistenkte innrømmer ofte å ha jobbet noe, men mener at han/hun har hatt rett til delvis utbetaling av sosialhjelp.
 - Samtaler med klient etter at forholdet ble oppdaget må nedtegnes i journal og legges ved saken som dokumentasjon.

Lov om sosiale tjenester i NAV og annet regelverk

- Beskriv hvilket regelverk som gjelder på området.
- I anmeldelsen må det komme frem hvordan sosialhjelp beregnes. Det vil si hvilke veiledende satser og retningslinjer for utmåling som ligger til grunn for vedtaket:
 - Oversikt over satsene bør legges ved anmeldelsen slik at alle aktørene i en eventuell hovedforhandling kan forstå saken i sin helhet og eventuelt foreta en ny beregning dersom dette blir nødvendig (Oslo kommunes veiledende satser blir vedtatt av bystyret i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen).
 - Dersom det er ytt støtte utover veiledende sats, f.eks. ekstra støtte til innbo, tannbehandling, vinterklær etc., må det også opplyses om retningslinjer knyttet til slike ytelser. Dette kan f.eks. være retningslinjer som kommer frem i kommunens fellesskriv/rundskriv, brev fra byrådsavdelingen, statlige retningslinjer etc.

Vurdering

- Se mal i vedlegg 2 til fellesskriv om kommunens behandling av urettmessig hevet sosialhjelp.
- Krever bydelen erstatning (sivilt krav) er det mest hensiktsmessig at dette fremgår av anmeldelsen og ikke i et vedlegg til anmeldelsen. Vis til tabell der beregning skal fremgå.

Myndighet, kontaktperson etc.

- Bydelen må finne frem til vitner/ansatte som har kjennskap til saken og regelverket og som har deltatt i samtaler med den mistenkte klienten. I tillegg må bydelen finne frem til vitner som har beregnet den uberettigede sosialhjelpen (den som har utarbeidet anmeldelsen).
- I anmeldelsen må det fremkomme hvem i bydelen som er kontaktperson for politiet. Dette bør i utgangspunktet være den som har utarbeidet anmeldelsen.
- Det er bydelsdirektør som anmelder forholdet på vegne av Oslo kommune, jf. bystyrevedtak 220/1997, byrådsvedtak 1425/1997 og virksomhetens fullmakt, se Regelverksdatabasen
<http://www.regelverksdatabasen.oslo.kommune.no/docmap/page/doc/dmDocIndex.html>
 - Byrådsvedtak 1425/1997 og utskrift av fullmakten skal følge som vedlegg til anmeldelsen, se vedlegg 3 og ovennevnte link til Regelverksdatabasen.
- Anmeldelsen skal sendes til den lokale politistasjonen.
- Malen i vedlegg 2 til fellesskriv om kommunens oppfølging av urettmessig hevet sosialhjelp skal brukes som utgangspunkt for utforming av anmeldelse. Tekst må endres, fjernes og/eller tilføyes med bakgrunn i sakens individuelle forhold.